

ZINIET SAVAS TIESĪBAS!

Ja dodaties uz tiesu

Līdzfinansē Eiropas
Savienības Tieslietu Programma

Šis buklets ir tapis projekta ietvaros:

Child-Friendly JT

Nepilngadīgo tiesības uz informāciju, rakstisko un mutisko tulkošanu kriminālprocesā: bērniem draudzīgu līdzekļu izstrāde
JUST-AG-2016-06-760674

Eiropas Komisijas atbalsts šīs publikācijas sagatavošanai nav uzskatāms par satura apstiprinājumu, kas atspoguļo tikai autoru viedokļus, un Komisija nevar būt atbildīga par tajā ietvertās informācijas jebkādu izmantošanu.

ZINIET SAVAS TIESĪBAS!

Ja dodaties uz tiesu

Ja tiesiskajām iestādēm rodas aizdomas vai uzskats, ka jūs esat izdarījis noziegumu, un tās saistībā pret jums uzsāk kriminālprocesu, jums **ir tiesības saņemt skaidru un detalizētu informāciju par jūsu tiesībām.**

Šajā bukletā jums tiks
izskaidrotas šīs tiesības

2 TIESĪBAS UZ TULKOŠANU UN INTERPRETĀCIJU

Ja ir kas nesaprotams, jūs varat jautāt:

- Kādā noziegumā jūs apsūdz.
- Kādā veidā tiek uzskatīts, ka jūs piedalījāties noziegumā.
- Kādas ir jūsu tiesības.
- Kā notiek kriminālprocesa.
- Kas piedalīsies kriminālprocesā.

Jums ir tiesības saņemt skaidru un vienkāršu informāciju par to:

1 TIESĪBAS UZ INFORMĀCIJU

PROKURORI

Šīs ir vietas, kur tiek
risināti konflikti.

TIESA UN TRIBUNĀLS

TIESNEŠI VAI MIERTIESNEŠI

Tie ir sabiedrības
aizstāvji. Viņi rīkojas
pilsonu vārdā, ja ir
izdarīts noziegums.
Viņu pienākums ir
meklēt pierādījumus
par noziegumu un
pierādīt, kurš to
izdarījis.

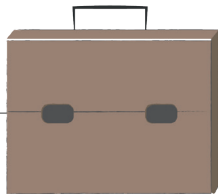
Tie ir cilvēki, kas izlemj
tiesas procesu. Valsts
viņiem piešķir pilnvaras
spriest, piešķirt sodus un
pārticināties, ka tie ir
izpildīti.

KAS IR LIKUMĪGIE PĀRSTĀVJI?

Tie ir cilvēki, kas strādā
tiesās vai tribunālos,
piemēram, tiesneši,
mirtiesneši un
prokurori.

ZIŅOJUMS PAR BĒRNU TIESĪBĀM

3 TIESĪBAS UZ ADVOKĀTU

Jums ir tiesības uz advokāta aizstāvi. Jūs varat lūgt tikšanos ar advokātu, kuram uzticaties. Ja jums nav advokāta un pastāv iespēja, ka jūs varat var tikt aizturēts saistībā ar sankciju, pirms tiesas jums ir tiesības saņemt advokāta palīdzību. Šis pakalpojums var būt bezmaksas.

Šīs tiesības ietver arī:

- Jūs varat runāt ar savu advokātu, lai saņemtu padomu pirms došanās uz tiesu un/vai tiek pratināts tiesu iestādēs.
- Jūsu advokāts var jūs pavadīt, kamēr tiesiskās iestādes jūs noprātina, un viņš/ viņa var runāt, lai aizstāvētu jūs.
- Jūsu advokāts var jūs pavadīt noteiktas izmeklēšanas vai pierādījumu iegūšanas laikā, ko veic policija.
- Visas jūsu sarunas ir privātas.

4 TIESĪBAS INFORMĒT JŪSU MĀTI, TĒVU VAI LIKUMĪGO PĀRSTĀVI

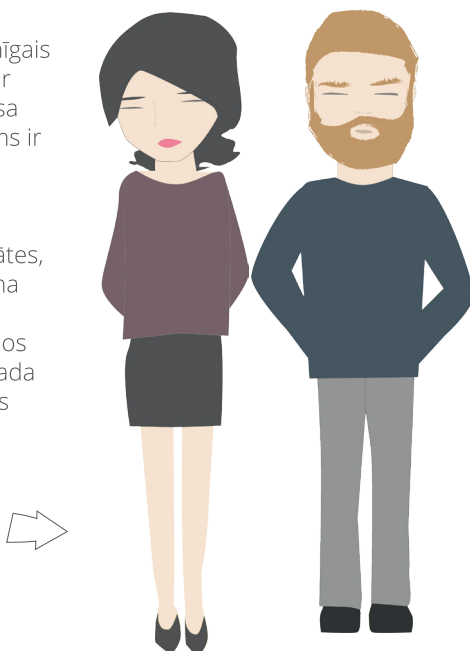
Jums ir tiesības likumīgajām iestādēm sniegt mātei, tēvam vai aizbildņiem tādu pašu informāciju kā saņemat jūs. Piemēram, viņi jāinformē, ka jūs tur aizdomās par nozieguma izdarīšanu, kādas ir jūsu tiesības, kā darbojas kriminālprocess, kas piedalīsies, kādi soļi tiks veikti, utt.

Pastāv situācijas, kad jūsu mātes, tēva vai likumīgā aizbildņa informēšana nav jūsu interesēs. Šajos gadījumos jūs varat lūgt, lai tiktu informēta cita pieaugušā persona. Šis pieaugušais ir jāakceptē iestādei.

5 TIESĪBAS JŪSU MĀTEI, TĒVAM VAI LIKUMĪGAJAM PĀRSTĀVIM PAVADĪT JŪS KRIMINĀLPROCESA LAIKĀ

Jūsu māte, tēvs vai likumīgais aizbildnis var būt kopā ar jums visa kriminālprocesa laikā. Piemēram, kad jums ir jārunā ar tiesnešiem vai prokuroriem.

Pastāv situācijas, kad mātes, tēva vai likumīgā aizbildņa pavadībā jūs nav jūsu interesēs. Šajos gadījumos jūs varat lūgt, lai jūs pavada kāds cits pieaugušais. Šis pieaugušais ir jāakceptē iestādei.

6 TIESĪBAS UZ INDIVIDUĀLU NOVĒRTĒJUMU

Jums ir tiesības uz individuālu novērtējumu. Profesionāli, kas strādā tiesā, jautās jums par jūsu ģimeni, attiecībām ar draugiem, studijām, utt.

Šis novērtējums tiek veikts, lai juridiskās iestādes zinātu jūsu individuālās vajadzības un pieņemtu lēmumus vai veiktu pasākumus, kas, viņuprāt, ir piemēroti jūsu gadījumam.

Parasti novērtēšana notiks procedūras sākumā, pirms tiesas procesa.

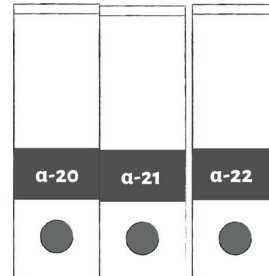
7 TIESĪBAS APMEKLĒT UN PIEDALĪTIES TIESAS PROCESĀ

Jums ir tiesības apmeklēt un piedalīties tiesas procesā. Tas nozīmē, ka jūs varat būt klāt, kad notiek tiesas process, un izteikt savu viedokli.

Ja jūs nevarat piedalīties tiesas sēdē, ar zināmiem nosacījumiem jums ir tiesības lūgt jaunu tiesas procesu vai lūgt cita veida pārsūdzību tiesā.

8 TIESĪBAS PIEKĻŪT LIETAS MATERIĀLIEM

Jums vai jūsu advokātam ir tiesības piekļūt dokumentiem, kas saistīti ar jūsu lietu.

9 TIESĪBAS UZ SAVAS PRIVĀTUMA AIZSARDZĪBU

Jums ir tiesības uz jūsu privātuma aizsardzību visā procesā. Tiesas process parasti notiek bez publiskas lietas izskatīšanas, vai arī tiesnesis/tiesa var nolemt rīkot tiesas procesu bez publiskas lietas izskatīšanas.

Arī pratināšanas ieraksti netiks publiskoti. Tas nozīmē, ka tikai jūs un varas iestādes tos var redzēt un dzirdēt.

10 TIESĪBAS SŪDZĒTIES

Ja uzskatāt, ka jūsu tiesības netiek ievērotas, varat sūdzēties. Tas nozīmē, ka jūs varat lūgt pārskatīt pieņemtos lēmumus, kas ietekmē jūs.